

56

FAMILIA

FOAIE BELETRISTICĂ ȘI SOCIALĂ

ILUSTRATĂ

TOTODATA

ORGANUL PUBLICAȚIUNILOR „SOCIETĂȚII PENTRU FOND DE TEATRU ROMÂN”
BCU Cluj / Central University Library Cluj

PROPRIETAR, REDACTOR ȘI EDITOR:

IOSIF VULCAN

ANUL XLII—1906

ORADEA MARE 1906.
TIPOGRAFIA „PATRIA”.

CUPRINSUL.

I Portrete.

	Pag.
1. Nicolau Corfescu	136
2. Dimitrie Turcu	181
3. Dr. G. Marinescu	217
4. Carmen Sylva	233
5. Andrei Cosma	278
6. Maria Cosma n. Dragoș	279
7. Dr. Dimitrie Onciul	287
8. Alexandru Liuba	383
9. Alexandru Vajda-Voivod	412
10. George Dima	444

II Ilustrațiuni.

1. An nou fericit	5
2. Cu nepoțica	17
3. La bal	29
4. Numai o floare	41
5. Jalea mare	53
6. O tiroleză	65
7. Pod in Budapesta	77
8. Visătoare	89
9. Nuntașii	101
10. Port dela Bistrița	113
11. Jucăușii	124
12. Un prohod românesc	125
13. Nic. Corfescu ca contele de Luca	137
14. Atelierul unui faur român	148
15. O babă de Margine	149
16. Toarce lele o toarce	157
17. Detunata	160
18. Se întorc dela munte	161
19. Un țaran din Banat	169
20. Câmpeni	173
21. Un țaran din Sebeșul-de-sus	184
22. O corista din Bistrița	184
23. O familie din Banat	185
24. Catedrala gr. or. din Sibiu	197
25. O hânățancă	205
26. O cojocărie in Seliste	209
27. Biserica din Sișești	221
28. Port de pe Murăș	244
29. Trei vânători bănățeni	245
30. Port dela Secalul de munte	256
31. Adunare in Seliste	257
32. Biserica veche din Bistrița	268
33. Bucurie de vară	269
34. Un român marginean călare	290
35. Coriștii români din Bistrița	291
36. Biserica gr. cat. rom. din Bistrița	302
37. Din fundul codrilor	315
38. Un metalurg român	326
39. Trei juni din apropierea Sibiului	326
40. Vânzătorul de struguri	327
41. Un ciobănaș	327
42. Sezetoarea	338
43. O luptă in răsărit	339
44. Sfânta Marie	351
45. Oare de ce nu scrie	363
46. Vara 'n grădină	375
47. Plăceri in grădină	387
48. Oare unde întârzie	399

49. In grădină	411
50. La moară	423
51. Lectură interesantă	435
52. Cea dintâiu ceată de tineri teatraliști la noi	447
53. Paris	478
54. Fata cu fluer	459
55. Corul meseriașilor rom. din Budapesta	471
55. Cumpărare de daruri	483

III Poezii.

<i>Alexandru Aciu</i> : Singur	76
<i>Maria Baiulescu</i> : Cerșitorul	484
<i>Gavril Bodnariu</i> : Paingenu și vespele	282
<i>I. Broșu</i> : Cântecul clopotului de F. Schiller	49
" Cântecul soarelui	270
" Mamii	289
<i>Dan</i> : Strofe	306-306 316.
<i>N. Dudescu</i> : Ultimul dor	383
" Liniște de noapte	462
<i>Elena din Ardeal</i> : Vestea	3
" Cântec	36
" Visuri	98
" Pun furca	134
" O nu-i rimic	172
" Lasă-mă	261
" La cruce	398
" Se lasă umbrele	424
" Doină	487
<i>I. Enescu</i> : Gânduri	88
" Morarul	223
" Cântec de noapte	247
<i>Flaviu</i> : Dacia perdută	7
" Cugetări	32
" Orațiu și Lidia	248
<i>Emil Isac</i> : Moartă	15
" Cântec	42
" Poetul, după Dehmel	78
" Vifor, după Dözsei	78
" Primăvară	150
" Așteptare	198
" E noapte	304
" Bolnav	341
" Pe îngânatul dimineții	408
" Rugăciunea robilor	434
<i>V. Loichitș</i> : Iubire	15
" Dor	63
" Trecut (Lenau)	90
" Inima mi-e ca și o harfă	102
" M'apropiu dornic	114
" Și dor de viață m'a cuprins	162
" Iubire de cerșitor (Th. Storm)	210
<i>Ioan Mărzan</i> : Pe câmpul de luptă	232
<i>Aurel Morariu</i> : Baladă	163
<i>Alecs. A. Naum</i> : Elegie	62
" Sonet	100
" Crâiasa lumii	159
" Pe drum la Brad	174
" La vecernie	390
" Alecsandri	438
" Noctu	457
" Cântec de Crăciun	468

	Pag.		Pag.
<i>I. Nițescu:</i> Hohotul din vale	37	<i>Tit Chitul:</i> Procesul perdut și totuși câștigat	54
" Pe aripi de gând	222	" Fabrica de porcelan	85
" Renașterea	323	" Istorie africana	196
" Din vremuri	385	" Tălharul	275
" Nașterea lui Cristos	468	<i>Maria Cioban:</i> Boală modernă	1
<i>Tudor Pamfil:</i> Părcălabul	277	" Desilusionarea și după moarte	26
" Maicei	292	<i>Maria Cuntanu:</i> Mântuită	486
" Blăslămăție	301	<i>Sever C. Dan:</i> Singur la lucru	3
<i>G. C. Peștean:</i> Fantoame	125	" Propuneri	63
" Voi nuci mari	186	" O lacrimă	290
<i>Virgil Pop:</i> Pe drumul mântuirii	352	<i>Giotto:</i> Crăciunul	172
<i>Gr. V. Prut:</i> Mi-i dor	4	<i>Laurenția Gribinea:</i> Dureri și patimi	301
" Când mă gândesc	14	<i>Iulius V. Ioanovici:</i> Poveste tristă	271
" Și cum	26	" Ruina	287
" Mă 'ntreabă lumea	66	" Pe gânduri	397
" Mama	87	<i>Emil Isaac:</i> Ille revoluționarul	14
" Prutul	111	" Poveste misterioasă	100
" Mă duc	122	" Crăciun	467
" Epigrame	258	<i>Teodor Lazar:</i> Bădea Lica	75
" Veritas	460	" A fost odată un om	133
" Fermecat	485	<i>Ioan Marzan:</i> Suferințe	13
<i>Radulescu Niger:</i> Roata lumii	135	<i>Margareta Meșter:</i> Intre prietene	109
" Mănăstirea Neamțu	182	<i>D. Ionescu-Morel:</i> Nevoia	150
" Flori din raiu	219	" Fata necuratului	244
" Ciuda codrului	244	" Ciobanul	267
" Eternul schimb	267	" Fără nici un rost	322
<i>Ioan Roșiu:</i> Sonet	234	" Cel din urmă ajutor	323
" Toamnă	421	<i>Alexandru A. Naum:</i> Conu Gligore	419
" Rugămintea de seară	449	<i>V. Nițescu:</i> Satana	26
" Iarnă	480	" Cânele	253
<i>Rucăreanu:</i> Liniște	473	" Crăciunul	359
<i>Smara:</i> Uneltire oarbă	254	" Bogatanul Moș-Crăciun	469
<i>I. U. Soricu:</i> Scrișoare	146	<i>Maria Pamfil:</i> Macin: Draga bunicului	484
" Bun remas	190	<i>Matilda Pont:</i> Doi prietini	311
" Sonet	207	<i>Petru Popa:</i> Nuțu lui Covrig	145
" Fragment	229	" S'a risipit în dureri	121
" Pe lângă mine treci	312	" Ciobanașii	207
" Seară	325	" Suflet trudit	373
" Eu nu am cunoscut	337	<i>Relica P. R.:</i> Poveste vechie	407
" Revino	340	<i>Petra Suciu:</i> N. N. Beldiceanu	434
" Cântec	372	" Eminescu și trecutul	9
<i>Dionisie Stoica:</i> La Crăciun	4	<i>Mihailu Tețiman:</i> O poveste vechie	97
" A fost	74	<i>Costin Ilodorian:</i> Prima durere	277
<i>Pavel G. Teran:</i> Minciună-i tot	335	<i>Pavel G. Teran:</i> Povestea neamului	347
		<i>Alex. Țințariu:</i> Romanul unei apucături	100
		" Nebunul	183
		" Serisoarea	325
		" Osândă grea	336
		" Crăciunul orfanilor	349
			479
		Va Traduse.	
		<i>Andersen:</i> Ingerul, trad. de Lia Hodoș	18
		" Băiatul neastâmpărat, trad. L. Hodoș	187
		<i>R. Bumbach:</i> Dracii pe câmpia dracului, trad. de A. O. Maior	162
		<i>St. Bărsonyi:</i> Doue femei, trad. de A. Țințariu	451
		<i>Börnson:</i> Tata, trad. de Aurel Blaga	174
		<i>Cehoff:</i> Băeții	338
		<i>Alf. Daudet:</i> Jarjaile la bunul Dumnezeu, trad. de Enea Pop Bota	198
		<i>M. Jokai:</i> Sclava, trad. de Al. Țințariu	30
		<i>Henri Lavedan:</i> La interna, trad. de A. O. Maior	15
		<i>Dna Lónyay jun:</i> Pentru o femeie, trad. de A. Țințariu	304
		<i>Ugo Ojetti:</i> Șese adevăruri	365
		<i>Carlo Pignone:</i> Mariangela, tradusă de C. G. Sânjoan	259

IV Din popor.

<i>Gavril Bodnariu:</i> Paingenu și vespele	282
" Șerpele și oaia	317
<i>Teodor A. Bogdan:</i> Mălăiut	175
" Dela expoziție	199
" S'o borșit	211
" Isprava lui Drăcilă	260
" Câmpeanul	272
<i>Ioan Boteiu:</i> Chiuituri și strigături	342
<i>Adrian V. G. Lazar:</i> Poezii populare din Bihor	330
<i>S. Fl. Marian:</i> Fetele de apă	28
" Ciobotele cucului	258
" Botanica populară	294
<i>Ilie Păsăilă:</i> Poezii din Bucovina	68, 307, 318
<i>Enea Pop Bota:</i> Colinde	470
<i>V. Sala:</i> Corindă dela Vașcău	8
" Doine dela Vașcău	105
<i>Iosif Stanca:</i> Cântece cătănești	401

V Novele, schițe, piese.

<i>Carmen Sylva:</i> Stai cine-i acolo	193
--	-----

	Pag.
<i>Carlo Pignone</i> : Inaintea matriculantului, trad. de C. G. Sânjoan	393
<i>Cornel I. Sânjoan</i> : Micul tipograf, Cordelia	280
„ Critica pisiceii, Rico	292
„ Zina, după Cordelia	316
<i>Oscar Wilde</i> : Artistul, Mijlocitorul, trad. de Emil Isac	8

VI Literatură, artă.

<i>A. B.</i> : Bănușia: Chestiunea teatrală	242
<i>Dr. Valeriu Braniște</i> : Modernul în artă	421
<i>N. Corfescu</i> : Chestiunea teatrală	265
<i>S. C. Dan</i> : Să ne îndreptăm limba	247
<i>Const. Al. Ionescu</i> : Convorbiri despre arte	66
<i>V. Podouba</i> : Prima societate teatrală română ambulanta în Transilvania	445
<i>Dr. Dion. Stoica</i> : Alecsandru Vlahuța	157

VII Instrucțiune, istorie, igienă.

<i>A. B.</i> : Biografia lui G. Dima	443
<i>Teodor A. Bogdan</i> : Fumul pământului	151
<i>Dr. Bömchis</i> : Igiena frumsetei la femei	151
<i>S. C. Dan</i> : Propuneri	386
„ Bătrâni și balici	395
<i>Dr. Higienist</i> : Despre locuință	367
<i>E. Ionescu</i> : Cum trebuie să cetim	208
<i>Gh. C. Ionescu</i> : Maramureș	39
<i>G. G. Longinescu</i> : Fumatul și nicotina	362
<i>Lia Măgura-Hârșu</i> : Ceva despre Dostoievski	352
<i>Dr. At. Marienescu</i> : Biografia lui D. Turcu	181
<i>Dr. Movilescu</i> : Cum să ne ferim de oțică	234
<i>A. Naum</i> : Cuvântare rostită la desvălirea statuei lui Vasile Alecsandri	139
<i>Alex. A. Naum</i> : La mormântul lui Vodă Cuza	213-14
„ Despre scrierea lui Verax	481
<i>I. Nicoară</i> : Incercări primejdioase	455
<i>O. Nicoară</i> : Eri și azi	371
<i>Dr. Ort</i> : Indreptarea oaselor	116
<i>Ioan Petra</i> : Din păcatele noastre	412
<i>Aurel Scurtu</i> : Cele 10 porunci ale igienei	31
<i>Dr. Eracl. Sterian</i> : Prelungirea vieții	243
„ Șervetele	414
<i>Gr. G. Tocilescu</i> : Monumentele dela Adam Clisi	150
<i>Marc Twain</i> : Ceasornicul meu	210
<i>N. Zaharie</i> : Problema fericirii	327

VIII Salon.

<i>Ajax</i> : Cronică sibiliană	45
<i>V. Bubi</i> : Impresii din călătoria la expoziție	425
<i>Nicolau Bozga</i> : Amorul	69

	Pag.
<i>Sever C. Dan</i> : Muza Română	21
„ Cartea lui Gh. C. Ionescu	56
„ Puncte de vedere	224 366 452 475
„ Corul dlui Dima la București	440
„ Doue expoziții de tablouri la Ateneu	464
„ Mihailescu, Sperlich, Ioanid	476
<i>Lucia Dinca</i> : Femeile și conversația	343
<i>C. Dușescu</i> : Psihologia soareler	249
<i>Giotta</i> : Serbările din Sibiu	212
<i>Emil Isac</i> : Finit	488
<i>Benedetto de Luca</i> : Pe când se danțeaua	200
<i>Dr. Cassiu Maniu</i> : Familia	273
<i>Radu Mugar</i> : Femeile române și limba rom.	225
<i>Lia Măgura-Hârșu</i> : Tot dela București	465
<i>Alecsandru A. Naum</i> : În amintirea unui prieten	57
<i>V. Nișescu</i> : Zacharie David	33
„ N. Corfescu la Cluj	93
<i>Olimpia</i> : Ideea uri femeiești acum 3000 de ani	33
<i>N. P.</i> : Reuniunea română de cântări din Sibiu la - București	415
<i>Dr. Dion. Stoica</i> : Încodată chestiunea teatrală	243
<i>Petra</i> : Dela expoziția din București	355
<i>Violeta dela Ios</i> : Cauzele împușinării căsătoriilor	297
<i>Iosif Vulcan</i> : Regulamentarea premiilor Academiei	81
„ Mihail Dragomirescu	106
„ La jubileul reuniunii fem. salăgene	273
„ Încheiere	490

IX Societăți de cultură.

<i>Academia Română</i> :	
„ Sesiunea gen. a Academiei Rom.	117
„ 130. 141. 176	
„ Discursul dlui I. Kalinderu președ.	
„ Acad. Rom.	128
„ Regulament pentru premiile literare	152
„ Academia la regele Carol	236
„ Premiile Academiei Române	261
<i>Asociațiunea din Sibiu</i> :	
„ Discursul v.-președ. A. Bârsoan	402
„ Discursul dlui Virgil Onișu	405
„ Adunarea Asociațiunii în Brașov	405
<i>Societatea pentru fond de teatru român</i> :	
„ Convocarea adunării la Lipova	356
„ Adunarea fondului de teatru în Lipova, de Sever Bocu	355
„ Adunarea din Lipova	365 378
„ Discursul președintelui Iosif Vulcan	377
„ Salutarea rostită de prot. Hamsea	381
„ Raportul comitetului Societății	389
„ Trei toasturi la banchet	391

Numerul 1

Oradea-mare 114 ianuarie 1906.

Anul XLII.

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$ de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei.

Boală modernă.

Mă rog de iertare la domnu, zice doamna că nu poate primi oaspeții poftiți de dvoastră pe de seară la cină, că o doare capul, și mă rog de iertare...

— Ce borborosești Catrină?

— Pe doamna o doare capul, mă rog de iertare, și zice că nu-i trebuie oaspeți pe nime la cină...

La auzul acestor cuvinte fața bravului măiestru Nicolae Pinteș se făcu roșie ca jaratecul, și fără multă ceremonie strigă bucătăresei:

— Pleacă de aici! Ți-am spus că ai să prepari o cină aleasă. Ți-am trimis purcei, pește și celelalte trebuincioase pentru acest scop, de aceea ai să te ții și celelalte lasă-le în grija mea! M'ai înțeles?...

— Înțeles, me rog de iertare.

Eră în ajunul anului nou. O zi frumoasă de iarnă mai mare dragul. Prin odăile măiestrului Pinteș eră o atmosferă plăcută, cald și curat ca în cutie pe tot locul, și judecând după mobilierul pompos, și aranjamentul cu gust, ai fi crezut că te afli într'un palat boeresc, ceea ce și făcea pe bravul stăpân să suridă îndestulit, de câte ori trecea prin șirul frumoaselor odăi. O bucurie înduioșitoare îi cuprindea inima când vedea în casa sa proprie: pian, lucruri frumoase de mână, desemnuri și picturi admirabile, toate lucrate de mâinile harnice ale iubitelor sale fetițe Anuța și Ileana.

Cu astfel de gânduri plăcute se ocupă și acum bunul Pinteș, când de odată auzi ceva zgomot. Din dormitor se auzia nana Catrină plângând și văetându-se: „Dar pentru numele lui Dzeu, ce să me știu face?”

„Domnul poruncește să fac cină boierească ca și la un ospăț, iar doamna me amenință că me dă

afară de se va întâmplă așa ceva. Doamne, Doamne ce am mai ajuns la bătrânețele mele!”...

„Sărut mâna la domnu! Me rog de ier...”

— Lasă, lasă nană Catrină, șterge-ți lacrimile și mergi la lucrul ce te așteaptă și arată și azi măestria dtale de bucătăreasă vestită și vei vedea, că toate vor fi bune.

— Să deee Dzeu, me rog de ier...

— Nu uită nană Catrină!...

— Pricep, mă rog de iertare la domnu, pricep... și nana Catrină ștergându-și ochii cu cornul șurței, plecă la bucătărie unde o așteptă lucru berechet.

Pinteș o petrecu cu ochii până se depărtă, apoi întorcându-se iarăș lângă soția sa Ana care zăcea în pat și jemea, o măsură cu ochii în tăcere ținându-o de mână ca să-i poată numără bătăile pulsului, apoi lăsându-o de mână, tot privindu-o aspru întrebă:

— Ce comedie e aceasta, Ană? Pulsul îți bate regulat, capul ți-e rece, și spre liniștirea mea văd, că nu ți-e absolut nimic, și astfel dar te rog să te scoli din pat numai decât, și să dispuni ca să avem o seară plăcută. Nu, nu, nu! Nici o scuză nu sufer! N'ai milă de mine? Ană, cugeți tu ce spui? Ai uitat tu cum te-am grijit eu când erai în adevăr bolnavă? — dar acum, acum ești numai mofturoasă. Vrei să fii și tu modernă, ceea ce cu durere observ, și de aceea te rog, cer dela tine, pretind la moment să părăsești patul!

„Sunt tiran? — Bine! Admit. Dar ce ești tu? Eu sunt tiran, iar tu comediantă modernă, cu care am să fiu cât se poate de sever până atunci ce îmi vei descoperi de unde vin aceste mofturi? Da, da mofturi cari, — fie zis între noi, mă fac să roșesc, că soția mea, Ana cea pe care o credeam totdeauna femeie cuminte, a putut cădea în ispită — da Ana, mi-e rusine, că tu ești aceea, care începi să joci, „pe

Bibl. Univ. Cluj

Nr. 1177-1923

Sibiu

II. 504.

doamna" cu nervi slabi. — Dar pe Dumnezeuul meu me jor, că fac lucru mare de nu-mi spui ce ți-a plesnit așa de odată în cap?...

„Poți plânge cât îți place! Iacremi de crocodil nici odată nu m'au dus în ispită, — și nici acum n'am să cedez, ci fără milă te voi cură eu de aceasta boală modernă, numai de nu-mi spui ce ai pe creier, ce ți-a treznit în minte?...

... „Așa... Va să zică aici e buba! Vezi așa, eși cu farba pe față!... Va să zică, nu-ți convine Gița Rogozan, tinerul și vrednicul măsar, și nici talentatul sculptor Ioan Dumbrava. — Nu sunt pentru fetele noastre?...

„Și pentru ce, mult stimată doamnă? A, a! și mai ce încă?... Au fost crescute fetele în internat și astfel dar le-ai da mai bucuros după oficeri. Au cațiune. Știu. Deci pe acești domnișori îi vei fi aflând mai demni? Foarte frumos! Așa dar după judecata ta de acum, tu umbli cum văd după flanș, ție-ți trebuie domnie și bani, averea câștigată cu multă trudă de noi să meargă acum în mâni străine, pentru că acești domnișori cu flanșul lor se pricep mai bine ai cheltui decât nește măestri, români, harnici și cinstiți... Tare frumoasă combinație!... Te rizi?... Se înțelege că rid, și așa ride și mai bine dacă soția altuia ar fi care vorbește așa nebunii, — da așa vrea în momentul acesta să nu fie Ana soția mea pe care o credeam cuminte și modestă — aceasta femeie care îndată ce a ajuns la bine uită cum a ajuns la aceea ce i-a dat Dumnezeu. Spun drept, că acest moment în care mi-ai nimicit frumoasele iluzii, așa voi bucuros să-l șterg de pe tabla memoriei mele. Să nu-l fi ajuns nici odată...

„Ei, lasă! Ce bine?... Ce bine vrei tu fetelor tale prin aceea că le-ai silii să ieie de bărbat pe niște...

„Bine bine, voi tăcea eu; dar încă o întrebare îmi mai permit, ș-apoi am gătat. Să ai bunăta să-mi spui ce a fost bărbatul matală când te-a luat? Nu, nu, nu! — Jos cu mâinile dela ochi! Pretind să te uiți la mine în față și așa să-mi răspunzi.

„Așa-i doamnă că a fost măsar? și încă ce sărac! Vei binevoi deci a-ți mai aduce aminte cum ne-am început cariera? N'aveam lucru, mai știi. — Am jiluit nește scânduri jidanului din capătul satului unde locuiam atunci, știu — pare-că și acum văd cei trei bani de argint, cari făceau la olaltă 75 cr. pe cari i-am căpătat pe lucru. Eră togmai spre sărbătorile Crăciunului. Mi-am cumpărat o scândură cu 30 cr., iar 45 cr. ți-am dat ție pe seama casei din primul meu câștig. Acum desigur îți vei aduce aminte că din scândura cumpărată am lucrat mai multe lucruri mărunte, jucării pentru copii, cu cari tu te-ai dus în piață și le-ai vândut așa de bine, că mi-am putut cumpără mai mult material de lucru, și de aici nainte prin muncă, cruțare și modestie am ajuns a pune un ban lângă altul. Să tac?... Doamne ferește! Dar pentru ce să tac?...

„Iar tu, spre lauda ta fie zis, mi-ai fost mâna dreaptă. Harnică, modestă, bună și cruțătoare — cu aceste însușiri ai contribuit mult la înaintarea noastră. Și încă una, istețimea ta de a întreprinde ceva, de a câștiga și tu ceva parale. Azi ai uitat că a tale erau florile cele mai frumoase în acest opid?

„Impletiai cununi mai frumoase ca ori care grădinar, și cubuchete legate de tine se cununau cele mai

de frunte mirese. Pe aceste le vindeai în piață, și me surprindeai ce bani frumoși căpătați pe ele. Hainele până bine de curând tot tu ți le-ai cusut, iar rezultatul? Se vede, căci azi avem casa noastră de rând în mijlocul piațului. Avem bani gata ca puțini alții în orașelul nostru, ba și mai că nu aflu nici în oraș mare cu care aş schimbă!...

„Tu ziseși, că nici odată nu-ți vei da consimțământul la căsătoria fetițelor tale cu bravii tineri meseriași, cu care ele din inimă simpatisează, ci le-ai silii să se mărite după străini — sub pretext că nu vrei să-ți espuni casa ignorărilor; că doamna advocăteasă dr. Strimbu și dna medicului dr. Bumbanescu te vor ride, te vor ignoră șiindu-te soacra unor meseriași săraci...

„La toate aceste eu zic: Lari, fari! Oamenii cu minte, toți — fii sigură că vor aprobă acest lucru, și ca să-ți dovedesc aceasta, am să invit la masă întreaga inteligență din loc, și în prezența tuturor am să istorisesc cum mi-am început meseria, cine ai fost tu și cine eu, și cum am ajuns la poziția de azi.

„Aceasta nu o voi face?... Ba zeu așa! Vei muri?... Dară muri.

„Ba voi purcede întogmai după cum zisei, și sunt convins, că nu vei muri, ci numai te vei vindecă. Me rogi? Tare frumos me rogi să nu-i invit, să nu le spui?...

„Bine eu te ascult, cedez, dacă și tu te scoli din pat numai decât și!...

„Foarte bine! Dar nu numai să te prezinți la masă cu o atare mutră prin care să strici voia bună a oaspeților, ci pretind dela tine să fii veselă și plăcută, modestă și bună ca mai demult!

„Bine!... Vom vedea cum te vei ținea de promisiune. Una înse îți spun, că despre căsătoria fiicelor noastre să nu te mai sfarmi de jaba. Va fi cum vor decide ele încă în asta seară. — Și dacă tu nu te vei purdă conform pactului ce făcurăm, eu numai decât voi spune tot, căci trebuie să știi, că eu cu fruntea senină spun lumii întregi, cu fală, prin câte năcazuri am trecut, și că aceea ce mi-a dat Dumnezeu, e numai sudoarea feței noastre, pentru care lucru eu sunt nespus de mândru, și aceasta mândrie e cu mult mai puternică, decât ori ce ignorare, sau ori ce ironie, convins fiind, că oamenii cu judecată bună îmi vor da mie dreptate și aceea e destulă satisfacție, apoi de observări malițioase eșite din capete seci nu-mi fac capul calendar. Deci la revedere!... Dar nu uită că dacă nu va fi totul cum se cuvine, purced cum am zis! Suntem înțeleși?...

„Bine!...

... „Sunt vesel, și foarte mândru de onoarea de care avui parte; pentru plăcerea, de a fi cu părintele sufletesc care a primit promisiunea celor fineri, care a logodit aceste doue părechi fericite...

„Sub impresiunea aceasta plăcută ridic păharul salutând și cerând dela Dumnezeu bunătațile sale pentru părechile fericite; dar în deosebi să felicit pe vrednicii părinți domnul și doamna Pinte, cari prin serbarea de azi și-au câștigat și mai mult vaza și simpatia tot omului de bine, pentru că logodindu-se fiicele dsale cu dñii Rogozan și Dumbrava, se dă dovadă, că stimata familie Pinte, deși se bucură de o stare și poziție socială frumoasă, totuși n'au desprețuit me-

seria cum fac alții mulți — și domnișoarelor Anuța și Ileana, deși au avut creșterea cea mai desevărsită totuși nu ș-au însușit aroganța, ci ș-au păstrat sufletele curate, și au urmat sfatul inimei. Onoare se cuvine lor, și onoare mamei, coroana acestei familii prețuite care de apururea e modelul modestiei și a virtuții, și nici când nu a căzut în boala modernă care pe atâtea familiile nimicește.

„Domnilor, o meserie bună lucrată cu zel, cumpăt și pricepere, e mult mai rentabilă decât ori ce funcțiune. (Așă-i!) Prețuitul nostru prieten, dl Pinteș, sunt sigur, că oameni vrednici s'a ales de vrednici urmași ai dsale. Închin dar păharul meu pentru fericirea tinerei părechi, pentru bravul și energicul român și iubitr¹ nostru prieten, dar în special înș țin să accentuez încă odată, virtuțile dnei Pinteș, care sunt sigur, că nu cunoaște gărgăunii aroganței, ci în iubirea ei nemărginită trăește numai spre a procură fericirea celor din jurul seu. Bunul Dumnezeu ve trimită toate fericirile, ca încă de multe ori să ne întrunim în aeeastă vrednică familie.

„Trăiască mirii în deplină fericire!... Trăiască mult stimații lor părinți la mulți, mulți fericiti ani!... Trăiască, ă-ă-ă“...

Seara e din cale afară plăcută, oaspeții bine dispuși, muzica cântă să ridice casa cu cântecele cele frumoase românești, voia bună la culme, togmai cum se cuvine la logodnă.

În culină nana Catrină încă-și face voie bună și închină cu cei din regiunile ei. E voioasă că i-au lăudat cina, dar nu se poate miră destul: cum de iute s'a vindecat doamna.

Maria Cioban.

V e s t e a .

*Tu ești dus de-atâta vreme
'n altă țeară...
Depănând în prag la gheme
Într'o seară...*

*A venit o păsărică
Cătră mine,
A sosit o scrisorică
Dela tine*

*Tu a dragostii solie
Acordează-ți glasul dulce...
Poate vești de cununte
Îmi aduce.*

*O, dar pune-ți pază gurii,
Mititică,
Căci tu cânti din vârful șurii,
De mi-i frică.*

*Moarte scoți din a ta gură
Blăstămată,
Ce-ai cătat la noi pe șură
Azi de-odată?!*

*Moarte, când aștept viață
Fericită,
O tu inimă de gheață
Urgisită!...*

*Cum ți-ai mai deschis tu ciocul,
Intristare,
Și mi-ai îngropat norocul
C'o cântare!...*

Elena din Ardeal.

Singur la lucru.

Curioasă titulă. Din adins am potrivit-o așă, cunosând năravul românului, că nnumai atunci cește oare-ce, când în titulă i-se făgăduște sau ceva senzațional sau ceva neînțeles. Puncte.

Întăiul an ce petrecusem la universitate me zăpăcise și ameișe urât, și la fel cu mine, și pe ceilalți colegi ai mei. Me scoase cu desevărsire din vechiul fel de a trăi, din vechea fire și obiceiuri. O moleșeală, și o nepăsare soră cu trândăvia, îmi ferecară tot dorul și toată puterea de muncă, ce le aveam mai nainte. Eram ca și lovit de boală, fără să-mi știu dă seama pentru ce, și cum. Me ținea în amorțire o cumplită oboseală și toropeală, cu toate că nu-mi încordam înțelctul aproape de loc. Și nu me puteam smulge din acest hal sufletesc, nici nu cele mai strașnice opintiri. Îmi perdusem toată energia, toată stăruința neînfrântă, în a lucra, și seninul ce se revărsă asupra ființei tale din acestea.

Cum s'a răzbunat norii ce aruncaseră mutră deasă asupra sufletului meu, o să povestesc cu alt prilej. Vorbă scurtă, încetul îmi venii iară în ori, me făcui om în toată firea. Cum înșe, acea stare sufletească stăpânește mai pe fiește care student, ce vine întăi la universitate — ales pe cei, cari la liceu se lăudau ca „băieți de ispravă“ — în anul acesta, al doilea, eu me pusei să observ și pe alții, cum trec ei „criza“. Ajunsei la convingerea că am întimpinat un fenomen psihologic foarte important, ce trebuie să dea de gând ori cărui om voitor și harnic de a cugetă. Pricinile acelei *desechilibrări*, sau cum să-i mai zic, mi s'au înșirat astfel.

Schimbarea *bruscă* a mediului, una. Singur la lucru, alta. A doua rezultă oareș-cum din prima. Titula me tradează că eu mai ales aceasta din urmă voesc a o analiză.

Nici odată nu am înțeles așă de vădit ca și acum, influința exemplului. Nu me mai miram, că tineri, ce erau modele de sirguintă, și de avânturi înnalte, ca elevi, ajungând la universitate, *la oraș*, ori se făceau „vulgari“, prea slabi de înger pentru a se împotrivi *mediului*, ori rămăneau ca și opăriți, opriți locului, fără de a se lăsa răpiți de curent, dar și fără de a da înaintea, sau măcar a-și continua vechea lor viață, bucuroasă de trudă și de înnălțare spre ideal și curățenie. Li vedem descurajați, desamăgiți din așteptările lor inchipuite în noua întocmire. Nădej-dile și țintele în viitor prăbușite, iubirea și credința în ideal sfărimate. — Nu eră aceasta *blazarea* fără leac, ci o dispoziție trecătoare dar primejdioasă a sufletului încă nedeplin format ce se zămislește pe

urma convingerilor năzuite și a conștiinței că munca ta nobilă e înzădar. Pare că-i înzădar, de oare ce nu vezi în jurul teu prietini de-o seamă, bătându-se spre acelaș scop, porceși pe aceeaș cale cu tine, — de oare-ce nu ai lângă tine tovarăși de muncă. Ești singur la lucru.

Inchipuți nu ve puteți ce puternic îndemn e pentru pornirile bune ale unui tiner, când el vede și știe că și alții cugetă ca și el, și alții urmează aceeași principii, pe cari le are el. Are cu cine să-și măsoare gândirile, are cu cine se luă la întrecere cinstită. Se încredințează că munca are preț și are rost, fiind că sunt mulți alții, cari o judecă așa cum o judecă el, și deci va fi respătit. Convenirea în principii o zărește tocmai în acel fapt, că și alții lucrează în direcția în care el. — Efectul moral, ce rezultă din aceasta, e de o netăgăduită valoare.

Toate celea spuse până aci, se rezumă astfel: voia la lucrare se învârtoșe sau slăbește după cum ai tovarăși la lucru sau ești singur. Bine înțeles, mai cu seamă la munca, ce nu e chiar condiție de existență.

Iată și exemple:

La liceu, și cu deosebire la internate, elevii studiază mai cu plăcere, din acel motiv, că fac împreună studiile, trăesc sub aceeaș regiune. Dar și cei mai în vrâstă sunt așa. Căutați într'un birou, sau într'o fabrică, și veți vedea că acolo unde mai mulți isprăvesc un fel de lucru, și acesta e împărțit egal între toți — acolo și iubirea și zelul cu care se lucrează e mai mare. Chiar și o instituție întreagă: miliția, e un astfel de exemplu. Animalele asemenea: când un cal sprinten va fi prins la trăsura totdeauna cu un cal leneș, are să se conformeze și el acestuia.

E grozav de a te simți singur pornit pe-o cale, (unul, doi, încă nu fac mulți). Ni se întâmplă aceasta mai vartos studenților români, fiind noi puțini într'un centru, și separați de colegii maghiari. Unii, mai mlădioși, găsesc de grabă mijloacele de mântuire. Alții, mai senzibili și mai scumpi noue, inse au să sufere grele sbuciumări până se oțelește voința și puterea lor, lărgindu-li-se vederile, și deprinzându-se cuviincios cu noua situație. Decât, priviți, numai în adâncul acestei psihologii, și veți afla aci cauzele, pentru ce la noi nu se ridică bărbați de știință și de politică cu adevărat mari. Intâi desigur pentru că noi suntem un popor fără tradiții seculare, fără școală și fără organizație socială bine încheată. Inse negreșit, că o puternică cauză e și acea împrejurare, că la școli superioare, *nu se lucrează împreună în cercetarea istoriei, sociologiei și politicei noastre, așa cât e de puțină*. Nu se dă exemplu și îndemn reciproc. La noi talente se vor găsi, fiind că acestea se nasc; erudiție inse anevoe, fiind că aceasta se agonisește prin studii serioase și sistematice. Date fiind împrejurările, la noi numai cu grele eforturi se ajunge la așa ceva!

Sever C. Dan.

A M O R.

Amor! cât cuprins într'un cuvânt! ce ocean într'o lacrimă! al șeptelea cer într'o privire! ce furtună într'o privire! ce fulger într'un contact! ce vecinicie într'o clipă!... Câtă fericire într'uu amor reciproc! Câtă mizerie adâncă într'un amor neîmpărțășit.

Tupper

Mi-i dor.

*Și de mureți cuvântu 'n fire,
Iubire, lacrimi ori suspine,
Aceeăș rană și durere —
Amici, mi-e dor de mine.*

*Și de vrăjiți perdutu-mi pas
Și-mi zemisliți în piept furtuna,
Me chiamă-un dor străin, un glas —
Femei, mi-e dor de una.*

*Și de-mi aplec în jos privirea,
De-aripi de vânt se scutur foi,
Pamântu 'ngroupă omenirea —
Amici, mi-e dor de voi.*

*Iar de me chinuște-un gând
Și cat spre zările senine
Me doare inima plângând —
Ș'amar mi-e dor de tine.*

Gr. V. Prut.

La Crăciun.

Plăcintele și *becănil*e stăteau înșiruite pe lada de lângă ușa pivniții, iar *podinile* încă nu se svântaseră, când toaca dela vecernie despică solemnă liniște din Ajun.

Intr'o resuflare îmbrăcam *zăchiuța* țesută de mama și până în poarta bisericii nu me opriam. Tovarășii me întrecuseră, căci pe ei îi luă cantorul de acasă. Pe mine inse nu cuteză să me ceară nenea *Ghiță al popii*, deși îmi eră unchiu. Știea, că nu me lasă *tati*, dar mai ales *mami*. Când me vedea, zimbiă pe sub musteața încărunțită, îmi legă de gât un *șurț* alb brodat și-mi predă *iconița*.

Incepeam cu vestirea nașterii la popa, iar a șeptea oară cântam „Nașterea Ta Christoase” în casă la noi. De data asta eu nu cântam și nu țineam *iconița*, căci trebuia s'o sărut și eu după mama, când ajungeau cu troparul la: „... să se închine Ție, soarelui dreptății, și să te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de sus!” După „Naștere” mai cântau — ca în toate casele de frunte „Fecioară, întru această zi”... unchiul poftia sărbători fericite, închină cu rachiu îndulcit în sănătatea familiei, și n'apucă să-și ia paralele de pe masă și colacul, să-l dea nenii *George al lui Ștoaf*, care sta la ușe cu desăgii în spate — când tata îmi da de știre, să lapăd șurțul, că nu me lasă mai departe.

— Ce, vrei să-mi cazi la pat? Pe frigul ăsta, să-mi colinzi toată noaptea, din casă în casă, să treci prin aierul înădușit din toate bordeele. Nu te las. Ai să-mi stai acasă!

Mama se apropiă, să-mi descingă șurțul: Eu incepeam să plâng, iar cantorul:

— Lasă-l nepoate, port eu grije de el. Lasă-l, că nu recește și fără el nu biruim cu cântatul.

Se tocmau pe urmă, că numai peste vale și pe ulițele Românilor me lasă; pe la moară și pe la Țigani

An nou fericit!

la nici un caz. Când ne-om întoarce, dela nenea Zosim, am să viu acasă.

De voios ce eram îmi fugia pământul de sub picioare. Glasul meu vestește satului întreg, că s'a născut Christos și toată suflarea românească dela noi sărută iconița cu nașterea, purtată de mine. Câtă cinste, câtă bucurie!

Tot la a doua, ori a treia casă ne imbiau cu rachiul îndulcit și neîndulcit, în unele locuri chiar și cu cină. Și la pește fierț în *moare* (zamă de varză) nu ne lăsam prea mult imbiați.

La frig nu aveam vreme să gândesc, dar nici nu-l simțiam. Toate mergeau în regulă; când ne apropiam înse de nenea Zosim, începeam de fapt, să *dărdăi*, nu atât de frig, cât mai mult de frică. Știam că mama me așteaptă în casă la lelea Măriuță. Ce să fac? Iute descingeam șurtul și îl dădeam împreună cu iconița unuia dintre soți, iar eu o luam înainte, spre moară.

Când întreba mama de mine, îi spuneau, că tocmai acum am plecat acasă.

După ce eram sigur, că mama nu mai vine după mine, îmi legam iar „patrafirul“ de gât și-mi continuam slujba.

Dar nenea Ghiță eră vorbă lungă și nu eră războit cu rachiul — iar vremea nu așteptă după el. Și mai ales, că nu de mult venise din țeară, avea să-i povestească fie-căruia câte verzi și uscate și să termine, ori să înceapă cu spusa, că „fierul reu nu se pierde“.

Se făceau 12 ceasuri din noapte când terminam cu românii. Și bieții creștini nu ațipiau până nu li se vestia „Nașterea Domnului“ și până nu sărutau pe Christos în iesle.

Când ajungeam pe la Țigani ne erau grele picioarele de drum, iar capul de alcool. Eu nu intram în toate casele, și mai ales nu în bordeele țigănești. Cantorul înse, mare democrat ce eră, sta și cu ei de vorbă, și-i părea rachiul lor mai bun chiar, decât al Românilor.

După ce terminam cu ajutorul lui Dumnezeu și ne întorceam pe drumul țării, ceasul din turnul bisericii Sașilor vestia ora a doua din noapte, iar nenea Ghiță alegea din sacul cu banii 5 *datci* și mi le strecură pe furis. Celorlalți nu le dădea decât câte 8-10 crețari.

Dela biserica Sașilor apoi țineam o fugă până acasă. Deschideam poarta cu multă băgare de seamă, iar ușa tremurând. Lampa, *dată în jos*, abia mai împrăștia câteva raze de lumină. Mama se trezia: „Noa, așteaptă tu, mișelule, că te așează el tată-tău dimineață!“ Fără să spun vre-o vorbă legănată, me furisam în *lădoiul*, încălzit de cei doi frațiori mai mici — și adormiam la moment.

A doua zi, când auzia tata, că am venit așa de târziu acasă, ca să nu se întâmple rebeliune în sfântul praznic al Crăciunului, mama nu întârziă să adauge, că ea m'a lăsat să merg și pe la moară.

După ce eșiam din biserică, mama mulțumia lui Dumnezeu, „că ne-a învrednicit să mai ajungem împreună sfânta zi a Nașterii Domnului nostru Isus Christos“ și închinam cu toții. Și până se gătia prânzul *imbucam* din rumenul *cârnaț* și din pecia de purcel, de care după postul de 5-6 săptămâni nu ne puteam sătura

Lucrul meu următor eră, să-mi așez frumos turtele în fereastra dela *uliță*. Fereastra din stânga eră întreagă a mea, cea din dreapta a frațiorilor. Turte ca ale noastre numai băieții de Sas mai aveau. În al doile moment eram în uliță, și după ce îmi admiram în fereastră de Crăciun, me treziam să-mi numer banii. Bogat ca la Crăciun nu eram nici odată. Atâta-i numeram până-i perdeam prin zăpadă.

Nici nu prânziam bine și haida pe Deal. Tovarășii me așteptau în curte, să ducem sania. Dacă ninsese peste noapte; numai cu sania noastră puteam face drum. Peste câțva timp eră impopulat Dealul, ca o nuntă românească. Feciorii și fetele monopolizau împreună cu sluga noastră sania, pe care-o dușesem cu tovarășii, și ca să me împace me luau fetele în poală, ca pe urmă să ne pierdem tot câte unul până de vale. Dacă nu me mulțumiau, nu le mai lăsam sania, și ori mi-o dădeau — dacă se săturaseră de săniat — ori mergeam plângând acasă.

Eram tot o zăpadă. Mantaua și cizmele sunau de înghețate, iar fața îmi strălucia de roșie.

După ce însăra, amuția Dealul. Incepeau feciorii să colinde. Noi lanț după ei.

Vătaful mare: Ascultați feciori, jupânul gazdă și jupâneasa găzdoaie se află cu un stog de grâu frumos, ca fața lui Christos (colac), cu un purcel gras (carne) și cu 20 de galbeni (crețari). Aveți a le mulțumi.

Vătaful mic: De unde au dat să nu se cunoască și în loc de sută, miia împlinescă.

Și începeau iară dipele până ajungeau la casa vecină și până terminau cu colinda.

După ce ajungeau la casă cu fată, intrau și începeau să joace, iar noi ne făceam întoarsă calea, căci și noi aveam să colindăm. Tata ne adusese hârtie colorată și „sfinți“ dela Ciurcu și lucrase o zi întreagă, ca să ne pună în rând *steaua*. Tănase eră cel sdravân între noi, el o purtă și el se îngrijiă de *mucri* de lumină din biserică.

Noi nu eram așa de mulți ca feciorii, și colindam în casă, dar eram gata iute și de grabă, căci nu ne primiau toți. Eu spuneam după colindă versurile de urare: Această zi prea sfințită și sărbătoare mărită, noi poftim ca să ve fie la mulți ani cu bucurie. La mulți ani să aveți folos de nașterea lui Christos.

Cântam: Trei crai, In orașul Vifleem, Ah, lume nesocotită ș. a. și de multe ori nu căpătam mai mult de 2 crețari într'o casă. După ce se subțregeau speșele din suma întreagă, ni se venia 15-20 cr. de cap.

A doua zi de Crăciun eră sărbătoare mare. Întreg satul eră îmbrăcat în haine noi. Aceasta eră adevărata sărbătoare. Cât eram de fâlos cu haina de *dimie* de Săcele, cu căciuliță și cizme noi.

După ce ne săturam de jocul feciorilor, o tuliam în altă parte. În luncă se vărsase valea morii și eră tot o *seninare* de ghiță. Până nu însăra nu ne aduceau nici legați de acolo. Ajuns acasă, nu me mai simțiam de înghețat, hainele îmi erau albe, iar cizmele tocite.

Jocul feciorilor se continuă în casă până noaptea târziu, a treia zi de Crăciun și chiar și a patra zi, dacă mai aveau feciorii carne și colaci și bani pentru rachiul. Dar nici noi nu ne lăsam mai pe jos. Însenam și noi lângă hora lor, o horă a noastră; alergam apoi în jurul lor, ne zbeguam și ne trăn-

tiam. Și iarăși alergam cu sania pe Deal, ori în luncă pe ghiață.

E demult de atunci.

În locul plăcintelor și *becănilor* mamei azi se coc în casă prăjituri pe ales și *potcoave* cu mac, nuci și lictar; în locul podinilor de curând spălate ale mamei lucește parchetul; dar unde e atmosfera liniștită și plină de iubire a casei noastre din sărbătorile Crăciunului?

Unde e toaca dela vecernie, unde-e „patraful” și iconița, unde îmi sunt tovarășii și unde e nenea Ghiță al popii?

Toacă n'am auzit de un veac, iconiță n'am sărutat nu țin minte de când, iar nenea Ghiță s'a mutat la cele veșnice cu *duci* cu tot.

Troparul Nașterii de astă dată nu l-am auzit și nu l-am cântat. N'am vestit nimărui Nașterea, dar nici mie nu mi-a vestit-o nime.

Unde-i mama, cu inima ei iubitoare, să-mi controleze pașii și să me cheme acasă? Și cari sunt pașii, ce ar trebui controlați!?

În locul turtelor am primit un dar de Crăciun, care a făcut mai mult, decât toate turtele cari le-am avut — și tot n'am simțit bucuria, ce o simțiam la Crăciun în vremile de demult.

Azi nu mai știu când se începe postul și ziua de Crăciun nu se deosebește de celelalte! Unde-s colindătorii, și unde e *steaua*? Hainele noi? Cine mai gândește la ele?

Unde e jocul feciorilor, Dealul, și lunca înghețată?

Din toate nu mi-a mai ramas, decât grija de ziua de mâne și veștile, pe cari mi le aduce poșta.

Dar nu me mișcă nici nesiguranta zilei de mâne, căci m'am împrietinit de mult cu ea, iar veștile, ce-mi vin zilnic, sunt triste și fără viață...

Aștept, să-mi vie și vre-o veste, care să me miște, să me scoată din monotonia omorătoare.

Aștept. Dar nu mai vine.

Și așteptarea acesta îmi e singura variație și singurul izvor de iluzii...

Dionisie Stoica.

Dacia perdută.

*Soare blând încă suride
Peste-a Romei 'nnaltă poartă,
Ceriul admirând deschide
Brațu-i tare, care-o poartă.
Resărit-au în restimpuri
Simburile implântat,
A crescut prin multe schimburi
La bobocul luminat,
Și acum se află 'n floare,
Are mai o desvoltare?*

*Tare stă în vârful de munte
Frunza blândă de oleu,
Ea-și ridică dalba-i frunte
Până 'n cer la D-zeu.
Fuge mica păsărică
Spăriată 'n a lui crâng*

*De a vulturului frică.
Nevăzută pânce-o strâng.
Lata-i creangă se lățește,
Roma — Dacia umbrește...*

*Aquila a sa aripă
Peste termuri largi întinde,
Orientul în o clipă
Nordul — Sudul îl cuprinde.
Ea de-odat a sa privire
Ca pe-un fulger răpitor
O aruncă cu uimire
Spre Carpații-umbriți de nor.
Codrul negru-a jale geme,
Frunza-i tremură — ...se teme.*

*Lăcrămând în groază-apune
Soarele înfricoșat,
Tristă veste lunei spune
Din orientul depărtat.
Fața-i blândă și virgină
Și-o ascunde spăriată,
Nu arată-a sa lumină,
Lasă noaptea 'ntunecată.
Getul mulțumit visează,
Pe când aquila veghiază.*

*Din vis dulce se trezește
Dacul la rezboi crescut,
Vuitul groaznic îl nimește.
El se scoală de pe scut,
Prinde iute-a sa săgeată,
O aruncă înspre Ost
Și-și ia 'n grabă sabia lată.
— În rezboi au adăpost. —
Iată-s oardele barbare,
Ce-au trecut peste hotară!*

*Vin cu foc cu jăfuire,
Vine furioasa pradă,
Aduc lumii 'ntregi peire
Îmbrăcați în fer și spadă;
Vin ca roiuri de lăcuste,
Ca un reu și-un chin vrăjit,
Lor li-s ferile înguste;
Codrul l-au innădușit.
Luptă Dacul — codru 'mparte,
Dar tot vin din altă parte.*

*Vine Gotul dus de frică,
Nu-l reține 'nnalta creastă,
Munții creapă, se despică.
Tot lăsând pustie vastă,
Vulturul refugi își cată,
Asurzit de Marșul crâncen,
Duce vestea desperat
Pân' la Roma solul sprinten.
Află tronul 'n somn de moarte,
Îl prezice neagra-i soarte.*

*Capitolul strălucește
În mândria sa măreață,
De departe îl zărește,
Jos se lasă pe-a lui față*

Și cu-un glas de cucuvea
Umple Roma el de jale.
Sus pe cer focoasa stea
Se oprește 'n a sa cale,
A sa rază arzătoare
Mână 'n oardele barbare.

„S'au 'ntălnit a noastre arme
Cu paloșul Roman temut,
Și acuma să ne darme
Astfel turmă fără scut?
Să-l profane-acum pământul
Sânge de barbar — venin?
Dați-ve deci jurământul:
Scăpăm țeara de greu chin!
Nu le-ajută codrul-val,
Căci nu mai e Decebal.

Flaviu.

Poeme în proză.*)

Artistul.

— Oscar Wilde —

În o seară i se așeză dorința în suflet, de-a creă o icoană; icoană în care să fixeze: *Clipa plăcerii*. Și pribegii în lume cătând bronză. Căci el numai în bronză putu cugetă.

Dar, bronză întregii lumi fuse pierită, și nu află alta, decât bronză din monumentul: *vecinic impovoratei griji*.

Și acest monument îl creă el, cu propriile sale mâni, și îl așeză pe mormântul iubitei iubită singură în viață. Pe mormântul iubitei îl așeză, iubită singură pe lume, așeză monumentul, ca semn al nici când trecătoarei iubiri omeneste, și ca symbolul grijei omeneste ce nici odată nu sfârșește. Și nu fu altă bronză pe lume decât bronză monumentului.

Și luă monumentul, pe care-l creă el, și îl puse în o țigae, și puse țigaiu la foc...

Și din monumentul: *vecinic impovoratei griji* plăzmu-i icoana: *Clipa plăcerii*.

Mijlocitorul.

— Oscar Wilde —

Fuse noapte și el fu singur.

Și văzū în depărtare zidurile unui oraș rotund, și el merse spre oraș.

Și apropiindu-se de el, auzise în oraș pasurile *Bucuriei* și risetul scăpat din gura *Veseliei*, și zgomotul vioi al mai multor flaute. Și bătū la poartă ca să-i-o deschiză păzitorii.

Și merse la o casă clădită din marmură și naintea căreia fure colonne de marmură, de pe care atârnavu ghirlande de flori; și din lăuntru și din afară luminau făclii de cedru. În asta casă intră.

Și trecând prin o hală de Calcedon și prin o hală de laspis, ajunse în o sală festivă și văzū tolănit pe un pat de purpură pe unul al cărui păr fu încununat de

*) Adevărații cunoscători ai poeziei fantastice vor primi cu însuflețire aceste două poeme cioplite în bronză de măiestrul Wilde, în care se fixează două simțiri hipervitale.

trandafiri roși și ale cărui buze fure roși de vin... El păși naintea lui și-i atinse umărul: „De ce trăești astfel?”

Și tinerul se întoarse, îl cunoscū și-i răspunse: „Fusei lepros și tu m'ai vindecat cum altfel să trăesc?”

Și el părăsi casa și pribegii iar pe uliță. Și la un restimp văzuse o ființă, a cărei față și veșminte fure mângălite cu zugrăveală, și a cărei picioare fure umplute de perle. Și între ea și el păși un tiner om, încet, cătinel ca un vânător și haina lui fu cu doue fețe. Fața femeii fuse inse ca iubita față a unei dumnezeiri, și ochii tinerului luminau de plăcere...

Și el îl urmări repede, atinse mâna tinerului și îi zise: „De ce privești la femeia asta cu privire pătimașe?” Și tinerul se întoarse și îl cunoscū și îi grăise: „Fusei orb și tu mi-ai redat vederea, La ce altceva să privesc dacă nu la femeie?”

Și el grăbi... și atinse haina mângălită cu zugrăveală a femeii și i zise: „Nu este altă cale sigură decât calea păcatului?”

Și femeia se întoarse, îl cunoscū, și îi grăi „Tu mi-ai dat înapoi păcatele, și calea este cale fericită”.

Eșise din oraș...

Și la marginea lui, văzū un tiner om, care șezū la marginea drumului și care plângea.

Păși lângă el, îi atinse lungii zulufi ai părului negru și îi zise:

„De ce plângi?”

Și tinerul privi în sus, îl cunoscū și îi răspunse: „Eu fusei mort și tu m'ai trezit din moarte. Ce să fac alta dacă nu, să plâng?”

Emil Isac.

Corindă.

(Din părțile Vașcoului.)

D'un pom naltu-i romonalt,
Naltu-i pomu până 'n cer,
Corindă-mi-o Doamne
Și din cer până 'n pământ
La trupină-i zugrăvit.
Pomul poame mândre face,
Inse nici când nu le coace
Că de pom că se freacă:
— Nu știu leu-i ori fi zmeu?
— Nice-s leu, nice-s zmeu,
— Ce sunt om botezat,
Ce maica m'a blăstămat,
Să fiu fiara codrului
None ani, și noue zile
Și atâtea septămâne
Acelea 'mplinile-oi
Jos la țeară urlă-oi,
Chei în brânci prinde-oi,
Biseriei deschide-oi,
Cântări mândre cântă-oi.
În sfintele dumineci
În albele biserici.
Să fii gazdă sănătoasă,
Cu dalba-i corinda noastră,
Corindă-mi-o Doamne.

N. N. Beldiceanu: Chipuri dela mahala.

Di Beldiceanu încă face parte din scriitorii nou-lui curent. Să-și însemne bine ce-i ce învinuesc acest curent cu „unilateralitatea“ plictisitoare a subiectelor luate din viața moșicilor ce poartă „căciulă de oaie“ și „glugă“, că acest scriitor nu scrie despre sate, pe cari „pomăduții“ nu le pot suferi, nici despre viața celor ce-și mână chinul în ele, ci acest scriitor scrie despre altceva: despre viață și despre năravuri ușoare și fospăiate a celor ce-și scurg zilele la orașe, acolo unde fumul, culoarea, gâlceava și apucăturile rele țin locul sufletului în omenii dela sate.

Dlui ne dă chipuri dela oraș, și încă nu scoase din pătura cea mai de sus, din pătura celor învăliți în rafineria și'n traiul prea domnesc al boierilor de soi, ci chipuri luate din ce-i ce-și scurg traiul în ulițele cu mai puțină lumină a orașelor mari; totuși acest scriitor, cu toate că e cântăreț al vieții de la oraș, se ține de noul, de românescul, de cel mai național curent în literatură: o dovadă mai mult pentru ce-i ce bîrfesc cele mai bune porniri și mai curate suflete.

E altceva ce-l pune pe acest scriitor în șirul celor ce scriu așa cum trebuie și cum cere sufletul și inima acestui neam — pe care nici decum nu-l alcătuiesc donjuanii cu pre multe alifii, și cu prea puțină minte și simțire românească. Sufletul dsale curat, vorba răsădită și înțeleasă, tablourile din natură cu multă lumină, cu miros de aier proaspăt, de câmp și de sănătate, și poesia tainică, duiosă și fermecătoare ce o presară în firul povestirii, — sunt cele ce-l pun în șirul scriitorilor *noști*, a românimii bune de pretufindeni.

Cartea aceasta, cea dintâi a dsale, nu ni-l scoate tocmai așa de bun și de stăpân pe ce scrie, așa precum ni-i scot cărțile lor pe Sadoveanu pe Aldea, pe Goga, pe Gârleanu s. a. Sunt scăderi în ea, cari trag amănunțit din prețul cărții și din lauda celui ce-le scrie; în schimb inse dăm și de frumuseți cari ne fac să credem, că cel ce azi ne povestește cam cu îngăimări și într'un fel ce nu te chiar mulțumește, o să ni se înfățișeze ca mâni în chipul unui scriitor dulce la grai și fără sminteli jignitoare în felul de povestire. Dlui astăzi dibuiește după subiectul povestirilor dsale, nu știe din care pătură să-și scoată oamenii; impresia aceasta ne-o fac ciobanii din: „In preajma focului“, cari n'ar avea ce căuta între chipurile bălțate ale mahalalei, și aceasta impresie ne-au făcut-o și vre-o câteva bucăți tipărite alt-undeva.

Dlui stă de o parte, sub puternica înriurintă a celor ce au scris înaintea dsale viața dela mahala, sub înriurinta lui Caragiale mai ales, dar sufletul dsale, de altă parte, e tras spre viața slobodă a satelor, spre oamenii ce-și hrănesc sufletele în vraja poveștilor cu smei și feți-frumosi, spre viața cu soare, cu lumină, cu miros de iarbă proaspătă a câmpiilor noastre. Și sufletul dsale credem că va fi biruitorul. Seninul și

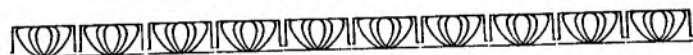
frumusețile naturii, ce isbucnesc cu tărie în povestirea dsale și cari împănază tabloul mohorât și pestriț în care ni se zugrăvesc atâtea chipuri ușoare, o să biruiască cu vremea și pe un fond luminos o să ni se deie chipuri tot așa de lămurite, luate din viața spre care simte înclinarea tainică acest scriitor.

Persoanele dsale au puțin suflet, ori mai bine zis n'au tot sufletul pentru ca să poți zice, că se mișcă, că lucrează și că se gândește. În multe locuri felul de desfășurare al acțiunii nu te mulțamește chiar de loc, o acțiune nu motivează pe cealaltă. În unele din ele se încurcă o acțiune în jurul unor vorbe repetite jignitor, fără să te alegi cu ceva, decât cu mulțămirea unor descrieri măiestre, svârlite între gălăjiile unor vorbe și acțiuni de rând aduse cu gând de haz. Asemenea nu mulțamesc nici scenările grotești puse alătura cu frumusețea plină de lumină a tineretelor. („La Filaret“)

Cele mai isbutite s'ar părea „Tușa Jurândița“ și „Romanta“, dar și în acestea te jignește chipul în care nota de amintire a tineretelor duiosase e pusă alătura cu nota ștearsă, afumată și banală a vorbelor stereotipe și a bețivului ulicarnit ce stârnește ulița în larma lui. Chipurile isbutește să le redeie fidel une-ori, dar numai în mișcările de afară; vorbăria înneacă, nu lasă să isbucnească afară lumina sau întunerecul din suflete, cari singure îți limpezesc tirea persoanelor, — și aceasta mai în toate bucățile.

Ceea ce îl pun pe acest scriitor în șirul povestitorilor de azi, e ceea ce am zis la început — și e ceea ce a zis dl Iorga: „Felul de a scrie, plin de duiosie, de taină, de înțelegere discretă a naturii“. Sunt însușiri în acest volum, cari nu îngăduie ca scriitorul lui să fie trecut cu vederea și să fie svârlit în același coș cu prea mulții scriitori de ocazie.

Petru Suciu.

Serbarea memoriei episcopului S. Vulcan.

La Beiuș în 25 dec. 1905.

Societatea de lectură „Samuil Vulcan“ și cu dânsa întreaga tinerime studioasă din Beiuș a aranjat în ziua de 25 decembrie o festivitate înălțătoare de suflete, cu un program bogat și variat, în amintirea uneia din cele mai mărețe figuri ale istoriei noastre național-culturale, a episcopului de odinioară Samuil Vulcan.

Iată programul:

1. Marș ** esec. de orchestra tin.
2. Cuvânt de deschidere de R. Voina cl. VIII.
3. Stâng-drept de Todorescu cor mixt.
4. „Dela noi“ de O. Goga decl. de I. Ionescu VIII.
5. „Deșteptarea Pasărilor“ de L. Wiest cor de băieți.
6. „A munkácsi rab“ de Jókai decl. de V. Petru VII.
7. „Faust fantasio“ de Sound violino, Ciobanu din Carpați A. Popescu VIII.
8. Das Schloss Boncourt“ de A. Chamisso decl. de E. Veliciu VIII.
9. „Hora“ de Stefanuț esec. de orchestra tin.
10. „Andaluza“ de Vidu, cor bărbătesc.
11. „D. Țichindeal“ disertație de A. Pelle cl. VIII.
12. a) „Eu me duc, codrul rămâne“, b) „Românașului îi place“, de Teodorescu, cor mixt.
13. „Dospit Vodă“ monolog de Sorcova pred. de Păcșăș VII.
14. „Imnul uni-rei“ de Porumbescu, cor bărbătesc.
15. „Cuvânt de

închidere ** 16. „Marș“ executat de orchestra tinerimei.

Orchestra tinerimei a executat, precum se vede din program, 3 piese; una la început, a doua la mijloc și a treia la capăt, destul de bine și cu destulă precizie.

Cuvântul de deschidere rostit de st. din cl. VIII. Rusalin Voinea, a făcut bună impresiune.

DI Voinea așa a glăsuț după cum numai un adevărat tiner român poate când își evocă în memorie amintirea aceluși bun părinte al Românilor de pe acele timpuri.

St. din clasa VIII Iuliu Ionescu declamează cu o dibăcie și însuflețire rară poezia „Dela noi“ de Oct. Goga.

Când publicul asistent, destul de numeros, a auzit numele poetului Goga, a erupt în aplauze frenetice, ca o nouă dovadă despre bucuria și însuflețirea cu care a fost primit volumul poeziilor dlui Goga.

Au fost bine perorate și primite de asemenea poezia „A munkácsi rab“ de Jókai Mór declamată de V. Petru st. cl. VIII și „Das Schloss Boncourt“ de Chamisso declamată de Emil Veliciu st. de cl. VIII.

Un punct culminant au fost piesele executate pe vioară de st. din cl. VIII: A. Popescu cu concursul dsoarei L. Szucevics. Șt. A. Popescu și prin acest debut a dat dovadă despre un talent muzical, pe care ar fi păcat să-l lase neperfecționat. A și fost aplaudat cu căldură de tot publicul asistent.

„D. Tichindeal“ e titlul disertației cetite de st. din cl. VIII. Aug. Pelle. A vorbit foarte cuminte și însuflețitor îndeosebi despre activitatea îmbelșugată a lui Tichindeal cea împreună dezvoltată cu episcopul Samuil Vulcan, pentru luminarea neamului.

Tinerul Pelle și prin aceasta a dat dovadă despre o largă cunoștință a literaturii române.

St. din cl. VIII T. Pățaș a produs mult ris prin predarea monologului „Dospit Vodă“ de Sorcoavă.

Sub tot decursul acestei ședințe festive a cântat corul tinerimei, sub vrednicul conducător st. de cl. VIII Vasiliu Olariu, mai multe cântări naționale cu un adevărat farmec.

Festivitatea a fost ridicată prin rostul prof. dr. C. Pavel, conducătorul tinerimei, care sub impresia celor petecute și în un elan de însuflețire ține o cuvântare nu prea lungă înse captivatoare de inimi.

Intre altele apostrofează pe aceia cari ne numesc răsvăfitori, când noi ca fiii acestei patrii iubite, udate cu sângele strămoșilor noștri, tot ce facem, facem ca toată lumea să ne vadă, ne cultivăm inimile și mințile prin diferite prestațiuni, prin cântecele noastre, prin doina noastră jalnică. Incheie cu cuvintele lui Schiller: că numai popoparele sălbatice nu au cântece.

Așa s'a manifestat tinerimea studioasă din Beiuș în ziua aniversării acestui Mecenat al Românilor. Recunoștință și laudă ei. Iar harnicului conducător, felicitări călduroase!

Un asistent.

LITERATURĂ.

Marele etimologic al Academiei Române. A trecut un timp îndelungat de când Academia Română stăruie să publice dicționarul limbei române. Stăruința sa a fost îndemnată și spriginită de Maj. Sa regele Carol, care a jertfit spre scopul acesta un ajutor foarte important. Durere înse că jertfele mari nici după ani de zile n'au produs rezultatul dorit. Dicționarul nici astăzi nu există. Întâi a început să-l facă dl Hașdeu, care înse după ani de zile n'a ajuns decât până la începutul literei B. Academia, văzând aceasta în întârziere, a luat lucrarea din mâinile dlui Hașdeu și a însărcinat pe dl Philipide, profesor la universitatea din Iași, alegându-l și membru al ei. Dl Philipide a lucrat ani de zile, dar rezultatul muncii sale nu s'a arătat în publicitate. A prezentat un volum de model care înse a stărnit desaprobară în mulți membri. Văzând că lucrarea nu înaintează spre scopul dorit, precum aflăm din unele ziare, comisiunea dicționarului a luat și dela Philipide însărcinarea și a oferit-o dlor dr. Sextil Pușcariu și Ovid Densușianu. Astfel compunerea dicționarului a ajuns pe mâna a doi tineri învățați din Transilvania, al căror talent, învățatură și sirguință ne promite rezultatul cel mai bun, pe care îl dorim din toată inima.

Un nou ziar românesc în Budapesta. Mai mulți fruntași români intrunindu-se de curând în Budapesta au decis să înființeze un nou și mare ziar politic românesc, care să apară în Budapesta în toate zilele. Dâșii au adresat publicului un apel să contribuie la adunarea unui capital de 250 mii coroane, necesar pentru susținerea ziarului, împărțit în acții. Apelul e subscris de domnii: George Pap de Băsești, dr. Teodor Mihali, dr. Vasile Lucaciu, dr. Aurel Novac, dr. Stefan C. Pop, dr. Ioan Suciu, dr. Aurel Vlad, dr. Nicolae Comșa, Vasile Damian, Ioan Russu-Șirianu, Vasile Goldiș, dr. Alesandru Vaida-Voevod, dr. Victor Bontescu.

„Musa Română“ apare de nou. Anunțăm cu bucurie că foaia muzicală „Musa Română“, redactată de dl Iacob Mureșianu, profesor de muzică în Blaj, va reapărea. Foaia va publică: a) Cântece și hori populare aranjate pe pian. b) Piese de salon, din cântece populare, aranjate pentru pian, în formă de Fantasie, Caprițuri, Rapsodie, Concerte etc. c) Cântece populare și originale pentru voce cu acompaniament de pian. d) Piese de dans pentru pian pe 2 și 4 mâni. e) Cântece bisericesti și lumești pentru cor bărbătesc și mixt (partitură). f) Piese românești pentru violină și flaută, cu acompaniament de pian. Partea literară de pe fața primă și ultimă a foaiei va avea următorul conținut: biografii de ale compozitorilor străini și români, articole, notițe, cronice, poezii populare etc. Prețul abonamentului: pe un an 16 cor., pe șase luni 8 cor., pe trei luni 4 coroane. România și străinătatea: pe un an 24 franci, pe șase luni 12 franci, pe trei luni 6 franci.

Foi noue. »Tovărășia« e titlul unei foi noue care a apărut la Hunedoara, redactată de dl Vasile C. Osvada, cu programa d'a fi povățuitoare la formarea și conducerea însoțirilor economice, cum și pentru agricultură, meserie, negoț. O întreprindere foarte potrivită pentru trebuințele noastre, condusă de un competent om de specialitate. Noua foaie apare

tot la 10 zile. Abonamentul pe an 8 coroane. — »*Foia Interesantă*« a început să apară în Orăștie, redactată de dl Ioan Moța, ca adaus la „*Libertatea*“ ce apare acolo. — »*Nuelușa*«, o nouă foaie umoristică, va apărea de la anul nou în Budapesta, în editura institutului „*Luceafărul*“. — »*Revista Bistriței*« redactată de dl dr. Victor Onișor, după cum se anunță, va apărea de nou. — »*Lucrul*« va fi titlul unei foi noue economice-literare, care va apărea la Caransebeș redactată de dl profesor Iosif Bălan, care care până acum redactase foia „*Economia*“ tot acolo. Și aceasta va apărea, sub altă redacțiune. Așă dară în Caransebeș vor fi doue foi economice. — »*Controla*« foaie culturală, socială și economică, care apăruse în Timișoara, dar apoi a încetat, a reapărut sub redacțiunea dlui Toma D. Girovici, de doue ori pe săptămână.

TEATRU ȘI MUZICĂ.

Di Iacob Mureșianu serbătarit la București. Emimentul nostru compozitor muzical din Blaj, dl Iacob Mureșianu, s'a dus săptămâna trecută la București ca să asiste la concertul dat de Societatea „*Carmen*“. La gară, membrii Societății „*Carmen*“ i-au făcut o primire călduroasă și vicepreședintele G. Teodosiu i-a adresat un discurs de bunăvenire elogios, la care artistul a răspuns emoționat. În concertul care a urmat, mai mare senzație au făcut compozițiile dlui Mureșianu, pe care auditorul l-a aclamat cu entuziasm. Încheiându-se concertul, dsa a fost invitat pe scenă, unde l-a întâmpinat președintele Societății prințul Leon Ghica, care l-a salutat foarte călduros, prezentându-i coriștele și coriștii. Serbătorirea s'a încheiat seara prin o convenire veselă.

Concert și teatru în Reghinul-Șăsesc. Corul din Iernotfaia a aranjat la 8 ianuarie n., a doua zi de Crăciun, un concert în Reghinul-Șăsesc, sub conducerea învățătorului Alexandru I. Sighișoreanu. Programul: 1. „*Stroe Plopan*“ (baladă) de N. Gană, cuvinte de V. Alexandri, cor mixt. 2. „*Rugămintea din urmă*“ de G. Coșbuc, decl. de Ioan Batea ped. 3. Aurel Popovici: „*Dorul Ardeleanului*“, cor mixt. 4. „*Eroii dela Plevna*“ de V. Alecsandri, decl. de Gh. Șuteu ped. II. Teatru 5. „*Ruga dela Chiseteu*“ comedie într'un act de Iosif Vulcan. III. 6. „*Clăcașii*“, poezie de Oct. Goga decl. de * 7. Cuv. de V. B. Muntenescu „*Resunetul Ardealului*“, de I. Vidu, cor mixt. 8. „*Țiganul și sfinții*“, anecdotă pred. de Ioan Bogdan. 9. Aurel Popovici: „*Doinitorii români*“, cor mixt. După reprezentațiune s'a jucat „*Bătuta*“ și „*Călușerul*“ (Romanul). Apoi urmă petrecere dansantă.

Societatea de diletanți, „Progresul din Făgăraș, singura Societate română de diletanți cu statute întărite, care inșe — durere! a desvoltat puțină activitate, s'a reorganizat, alegându-se președinte dr. Ioan Șenchea avocat, vicepreședinte dr. Titu Perția medic, secretar Mateiu Jiga director la „*Furnica*“, cassar Ioan Dejenariu, prim-comptabil la „*Furnica*“. Noul comitet a și aranjat a treia zi de Crăciun, cu concursul unui grup de teologi din Sibiu, un concert, în care s'au cântat compoziții de: I. Vorobchievici, G. Dima, T. Popovici, I. Vidu și G. Stefanescu. Au mai fost un solo și o declamațiune. Apoi a urmat dans.

— **Teatru în Maier.** Inteligența română din Maier a aranjat a doua zi de Crăciun o serată teatrală. S'au jucat piesele: „*Mireasă pentru mireasă*“ comedie în 2 acte de Iosif Vulcan și „*Biletul de tramvai*“ comedie într'un act de G. Măruțeanu. După teatru dans.

BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ.

Episcopul Aradului sfințind biserică. Pr. SSa I. I. Pap, episcopul Aradului, a sfințit a doua zi de Crăciun biserică nouă din Comlăuș (O. Szt. Anna.) La actul sfințirii a luat parte un numer mare de credincioși.

Crăciunul în Oradea-mare s'a serbat în toate bisericile românești cu pompă mare, fiind bisericile pline de credincioși. În catedrala gr. cat. a pontificat Pr. SSa episcopul dr. Demetriu Radu, care a pronunțat și o predică înălțătoare. În biserică gr. or. a servit Pr. Cuv. Sa vicarul Vasile Mangra, care asemenea a pronunțat o prea frumoasă predică. A doua zi episcopul a servit în biserică dela seminarul de băieți, iar vicarul a asistat în cea din Veneția-Orășii. Tot a doua zi Prea SSa episcopul a întrunit la masă aproape toată inteligența română, preoți și mireni, de ambele confesiuni.

Deputați congresuali aleși în Bihor. Pentru congresul din Sibiu al bisericii gr. or. române care se va deschide în duminica Tomei s'au ales pe teritoriul vicariatului Orășii-mari, din cler: vicarul Vasile Mangra (din protopresbiteratele Oradea-Peștes); protopresbiterul Nicolae Roxin (Tinca-Beliu), parocul în Topa de-sus, Vasile Papp (Beinș-Vașcău); mireni: adv. Nicolae Zigre (Oradea-mare), judele de trib. reg. Paul Fășie (Peștes), adv. dr. George Popa (Beliu), ref. cons. în Arad dr. G. Ciuhandu (Beinș).

Serbătoarea Sf. Nicolae în Beinș, aniversarea marului fondator reposit *Nicolae Zsiga*, s'a serbat în biserică gr. or. de acolo cu toată stima datorită. S'a ținut un parastas, la care părintele protopresbiter *Vasile Papp* a rostit o cuvântare bine simțită, aducând memoriei mecenatului tributul devotamentului. Cântările liturgice ale dlui Trișon Lugojan, au fost cântate, sub conducerea dlui *Mihaiu Cosma*, de corul internatului gr. or. român.

Promoțiuni. Dl *Romul Veliciu*, fiul dlui Mihaiu Veliciu, avocat în Chișineu, a fost promovat la universitatea din Cluj dr. în științele juridice. — Dl *Aurel Gerasim* a fost promovat tot la universitatea din Cluj doctor în drepturi. — Dl *Ioan Cadariu* a fost promovat la universitatea din Cluj doctor în științele juridice.

Protopop nou la Reghin. Dl *Ariton Popa*, paroc gr. cat. în Bucium-Șasa, a fost numit paroc și protopop în Reghinul-Șăsesc.

CE E NOU ?

Hymen. Dl dr. *Ioan Bozac* medic cercual la 28 I. c. se va cunună cu dșoara *Elena Buteanu*, profesoară la școala civilă gr. cat. de fete din Beinș. — Dl dr. *Iuliu Coste* avocat în Ciocova și dșoara *Zoe Serb*, fiica notarului de acolo, s'au logodit. — Dl *Ioan F. Negruțiu* inginer și dșoara *Paraschiva Vintila* s'au cununat la 9 ianuarie n. 1906 în biserică gr. cat. din Năsăud. — Dl *Ioan Glife* notar diplomat s'a logodit cu dșoara *Tinca Chiorean*, fiica dlui Dio-

nisie Chiorean, conducător de cărțile funduare în Beiuș. — Dșoara *Lucreția de Görög* și dl *Imre Kiss* s'au fidanțat în Agria. — Dl *Emanuil Bobanu* din Brașov s'a logodit cu dșoara *Mărioara N. Roșculeț* din Cernatul-Săcelelor. — Dl *Petru Ciucur*, învățător în Secusigi, s'a logodit cu dșoara *Iuliana Roja* din Pecica.

Memoria reposatei Zinca Roman. Comitetul reuniunii femeilor române gr. cat. din Făgăraș anunță: Doamna Luisa Făgărășan din loc, în urma împăciuirii încheiate între erezii reposatei sale sore Zinca Roman născ. Cepes din Făgăraș, a trimis la cassa reuniunii femeilor române gr. cat. din Făgăraș suma de 500 cor. ca donațiune din partea surorilor și fratelui seu întru amintirea neuitatei lor surori.

Despărțământul Beiuș al Asociațiunii s'a întrunit în adunare generală în Beiuș la 13 ianuarie n. sub presiul dlui A. Antal, secretar dl N. Fabian. După adunarea generală, corul despărțământului dirijat de profesorul Bușița a dat primul concert. Apoi dans.

Nouă Bancă română în Bihor. Frunțașii români ai cercului Ceica în Bihor s'au întrunit și au hotărît să înființeze acolo un institut românesc de bani sub titlul „Ceicana“. S'a ales o comisiune compusă din dnii: adv. dr. George Popescu, medicul dr. Ioan Comșa și protopopul Ioan Papp care să redacteze statutele. Noua bancă are să-și înceapă activitatea în 1 maiu cu un capital de 100,000 coroane.

Reuniunea femeilor române din Brașov pentru ajutorarea văduvelor sărace din Brașov și Săcele a ținut adunarea sa generală în ziua sfântului Andreiu sub președința dnei *Balașa Bleban*. S'a raportat că fondul inatacabil al reuniunii s'a urcat la 24.702 cor. 2 fil. Dna Virginia Vlaicu a cetit raportul special al cassei. Budgetul pentru anul viitor s'a statorit cu suma de 1560 cor. atât la venite, cât și la eșite.

Conferențele Ateneului român din București s'au deschis în senzonul acesta de către dl Gr. G. Tocilescu, care a ținut o conferență intitulată „După 40 de ani“. Conferențiarul accentuând că anul acesta se împlinesc 40 de ani de existență a Ateneului, a adus tributul omagiului acelor cari au cele mai multe merite pentru tribuna Ateneului și anume: M. Cogălniceanu, N. Kretzulescu, V. A. Urechiă și C. Esarcu. În timp de 40 de ani 250 de conferențieri s'au urcat la tribună și au ținut 800 de conferențe din toate ramurile cunoștințelor omenești.

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiuului a ținut adunarea sa generală în 31 decembre n. în Seliste, sub presiul dlui Panteleon Lucața, secretar dl Victor Tordășianu.

Noi advocați români. Dl dr. *Art. I. Caba* ș-a deschis cancelăria advocațională în Seini, comitatul Sătmăr. — Dl dr. *Ioan Suci* s'a așezat ca advocat în Zelau.

Au murit: *Iosif Goga*, paroc ort. în Reșinari, părintele poetului Octavian Goga, la 7 ianuarie n. în etate de 54 ani; — *Nicolae D. Mircea*, protopresbiter gr. or. em., în Cohalm, la 2 ianuarie n. în etate de 63 ani; — *Ana Szmigelski* n. Sebastian, mama cano-

nicului Victor, a preotului Vasile din Sâncel și a pictorului Octavian Szmigelski, la 21 decembre, în Blaj, în etate de 74 ani; — *Ioan Nemoian*, jurisconsult al societății „Severineana“ din Caransebeș, la 1 ianuarie; — *Ioan Nemoian* advocat în Caransebeș la 2 ianuarie; — *Iustin Popovici*, protonotar al opidului Giula și substituit primar, la 21 decembre, în etate de 66 ani; — *Ioan Bochiș*, preot deficient în Topa-Sâncraiu, la 31 decembre 1905, în etate de 72 ani.

Avis abonaților nostri.

Numerul acesta se trimite tuturor abonaților nostri. Cei ce nu mai vreau să fie abonați, sunt rugați a ni-l înapoia, ca să sistem expedarea; cei ce doresc să aibă foaia și în viitor, binevoiască a ne răspunde abonamentul, căci acesta se plătește înainte.

Călințarul săptămânei.

Duminecă înaintea Botezului, ev. Marcu c. 1, gl. 5, v. 8.
„Începerea evangheliei lui Isus Chrtstos“...

Ziua sep	Călințarul vechiu	Călinț. nou
Duminecă	1 (†) <i>Tăierea împrejur</i>	14 Felix
Luni	2 P. Silvastru	15 Maur
Marți	3 Pr. Malachia	16 Marcellin
Mercuri	4 Sin. 70 Ap.	17 Antonie
Joi	5 Teopent și Teona	18 Prișea
Vineri	6 (†) <i>Botezul Dlui</i>	19 Sara
Sâmbătă	7 (†) <i>Ioan Botez.</i>	20 Fab. și Seb.

Proprietar, redactor respunzător și editor:
IOSIF VULCAN. (Strada Áldás nr. 14 296 b).

A apărut:

Lucian Bolcaș

Năvăliri Barbare

Nuvelă

*

„LUCEAFĂRUL“

(1—2)

Institut tipografic și de editură
Budapesta.

Se poate comandă dela autor:
Budapesta VII. Izabela tér 3.

Prețul 1 cor. — 10 bani plus porto.